

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทในอุดมคติ บทบาทที่รับรู้ บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปรียบเทียบบทบาทที่รับรู้กับบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคเดลฟายในการศึกษาบทบาทในอุดมคติจากผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๘ คน และใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ในการสำรวจบทบาทที่รับรู้จากผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๖๙ คน และสำรวจบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามการประเมินของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๖๙ คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่ามัธยฐานแบบจัดกลุ่ม ค่าฐานนิยมแบบจัดกลุ่ม ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการศึกษาพบว่า

๑. บทบาทในอุดมคติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน ๔ ด้านคือ ๑) ด้านการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย ๙ บทบาทที่สำคัญ คือ บทบาทการจัดระบบงานวิชาการ บทบาทการวางแผนงานวิชาการ บทบาทการบริหารหลักสูตร บทบาทการจัดการเรียนการสอน บทบาทการจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน บทบาทการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน บทบาทการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน บทบาทการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และบทบาทการประเมินผลการดำเนินงานทางวิชาการ ๒) ด้านการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย ๕ บทบาทที่สำคัญ คือ บทบาทการจัดทำคำขอจัดตั้งงบประมาณ บทบาทการขออนุมัติใช้งบประมาณ บทบาทการบริหารการใช้งบประมาณ บทบาทการควบคุมงบประมาณ และบทบาทการประเมินผลการใช้งบประมาณและรายงาน ๓) ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย ๙ บทบาทที่สำคัญ คือ บทบาทการกำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคล บทบาทการวางแผนบุคลากร บทบาทการแสวงหาบุคลากร บทบาทการจัดบุคลากรเข้าทำงาน บทบาทการธำรงรักษาบุคลากร บทบาทการพัฒนาบุคลากร บทบาทการนิเทศ ติดตามการทำงาน of บุคลากร บทบาทการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และบทบาทการดำเนินการด้านวินัยแก่บุคลากร ๔) ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย ๕ บทบาทที่สำคัญ คือ บทบาทการวางแผนพัฒนาโรงเรียน บทบาทเกี่ยวกับข้อมูลและสารสนเทศ บทบาทการบริหารงานธุรการ บทบาทการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และบทบาทเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

๒. บทบาทที่รับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและบทบาทแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

๓. บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ด้านการบริหารวิชาการและด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการบริหารงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก

๔. บทบาทที่รับรู้กับบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในภาพรวมและบทบาทแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

The purposes of this study were to study ideal roles, perceived roles, actual roles of fundamental education school administrators, and to compare the perceived roles and the actual roles of fundamental education school administrators. The instruments used for data collecting were the Delphi Technique and rating scale questionnaires. The samples comprised of 18 academicians and experts, 269 administrators and 269 teachers in fundamental education schools. The data were statistically analyzed by median, mode, interquartile range, mean, standard deviation and t-test.

The findings were as follows:

1. The ideal roles of fundamental education school administrators in 4 management areas : (1) academic affairs management area was divided into 9 major roles - academic affairs system management, academic affairs planning, curriculum implementation, teaching and learning activities management, teaching and learning services, teaching and learning supervision, measurement and assessment of student outcomes, teaching and learning development, and evaluation of academic affairs ; (2) budget management area was divided into 5 major roles - preparation of budget proposal, request for budget approval, budget execution, budget control, and budget evaluation and report ; (3) human resources management area was divided into 9 major roles – formation of personnel management policy, human resources planning, selection and recruitment, induction, human resources maintenance, human resources development, supervision, performance appraisal, and disciplinary actions; and (4) general management area was divided into 5 major roles - school development planning, data and information management, clerical management, school-community relations, and educational quality assurance.

2. The perceived roles of fundamental education school administrators in overall management areas and in each management area were at high level.

3. The actual roles of fundamental education school administrators in overall management areas were at moderate level, while in academic affairs management area and human resources management area were at moderate level but in budget management area and general management area were at high level.

4. The perceived roles and the actual role of fundamental school administrators in overall management areas and in each management area were significantly different at the level of .05.